

29 OKTOBER 2017 – DERTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

EXODUS 22, 20-26

Zo spreekt de Heer:

„Gij moet een vreemdeling niet slecht behandelen en hem het leven niet moeilijk maken, want ge hebt zelf als vreemdeling in Egypte gewoond.”

„Weduwen en wezen zult ge geen onrecht aandoen. Als ge hun tekort doet en hun klagen tot Mij opstijgt, dan zal Ik gehoor geven aan hun klagen. Mijn toorn zal losbarsten en met het zwaard zal Ik u doden: uw vrouwen worden weduwen, uw kinderen wezen.”

„Als gij aan iemand van mijn volk geld leent, aan een noodlijdende in uw omgeving, gedraag u dan niet als een geldschietter. Ge moet geen rente van hem eisen. Als gij iemands mantel in pand neemt, dan moet ge die vóór zonsondergang aan hem teruggeven. Hij heeft niets anders om zich mee toe te dekken, het is de beschutting van zijn blote lichaam, hij moet erin slapen. Roept hij tot Mij om hulp, dan zal Ik hem verhoren, want Ik ben vol medelijden.”

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF AAN DE TESSALONICENZEN 1,
5C-10

Broeders en zusters,

Gij weet hoe ons optreden bij u is geweest. Het was gericht op uw heil. En gij van uw kant zijt navolgers geworden van ons en van de Heer, toen gij het woord hebt aangenomen onder allerlei beproevingen en toch met vreugde van de heilige Geest.

Gij zijt een voorbeeld geworden voor alle gelovigen in Macedonië en in Achaïa. Ja, van Tessalonica uit heeft het woord van de Heer weerklonken, en niet enkel in Macedonië en Achaïa; allerwegen is uw geloof in God bekend geworden. Wij hoeven niets meer te zeggen, zij vertellen zelf hoe wij bij u zijn gekomen en hoe wij door u zijn ontvangen; hoe gij u van de afgoden tot God hebt bekeerd, om de levende en waarachtige God te dienen, en uit de hemel zijn Zoon te verwachten, die Hij uit de dood heeft opgewekt, Jezus, die ons redt van de komende toorn.

EVANGELIE

MATTEÛS 22, 34-40

In die tijd kwamen Farizeeën bijeen, toen zij vernamen dat Jezus de Sadduceeën de mond gesnoerd had.

En een van hen, een wetgeleerde, vroeg Jezus om Hem op de proef te stellen: „Meester, wat is het voornaamste gebod in de Wet?”

Hij antwoordde hem: „Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel en geheel uw verstand. Dit is het voornaamste en eerste gebod. Het tweede, daarmee gelijkwaardig: gij zult uw naaste beminnen als uzelf. Aan deze twee geboden hangt heel de Wet en de Profeten.”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.rkbijbel.nl

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN A-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

Het gelijkenisverbond

EVANGELIE • In de woordenkamp met de joodse leiders gaf Jezus ook de Sadduceeën van jetje. Hoewel zelf ontkeners van de opstanding, legden ze Hem een kwestie voor over de huwelijks staat in de hemel. Een strikvraag die Jezus ook nu weer oordeelkundig omzeilt (zie Matteüs 22, 23-33). Dat brengt de stand op het scorebord op 2-0 in het voordeel van de Mensenzoon.

De Farizeeën besluiten nu iemand uit hun eigen rangen op Jezus af te sturen, een wetgeleerde. Door Jezus een wettisch vraagstuk voor te houden, menen ze deze keer een thuismatch te kunnen spelen: „Wat is in de Wet het grootste gebod?” Onvermoed – maar misschien niet voor de lezer die Jezus al wat beter kent – reikt Hij hen twee geboden aan: „God én de mens liefhebben. Daar gaat het om in de Wet én de Profeten.” Hoe de wetgeleerde daarop reageert, vertelt Matteüs niet. Op zich is dat veelzeggend. De Farizeeën die Jezus hier als tegenstanders ontmoet, leven immers in de waan dat zij een tiptop leven leiden in overeenstemming met de Wet. Sterker nog, ze nemen er nog 613 regels extra bij als een minutieuze oefening in heiligheid. Niets was hen daartoe te veel. En nu dit.

In de guldenregel uit de bergrede maakte Jezus al duidelijk dat zijn volgelingen de mensen in alles dienen te behandelen zoals ze zelf behandeld willen worden. „Dat is de Wet en de Profeten”, voegde Hij eraan toe (zie Matteüs 7, 12). Wat is hier dan zo provocerend dat de wetgeleerde er het zwijgen toe doet? Jezus' repliek is geen herziening van de Wet. Helemaal niet zelfs. Wel laat Hij er een uitdagend licht over schijnen. Jezus leest en interpreteert de Wet vanuit de Profeten. Zijn profetische inkijk is bovendien getekend door tweeërlei ervaring. Hij kent de geboden vanuit de Schrift zowel als vanuit het leven. Voor de Mensenzoon is het gebod van de liefde tot God (uit Deuteronomium 6, 5) geen ander dan dat van de liefde tot de naaste (uit Leviticus 19, 18). Je bemint God als Vader of Moeder én de mens als je broer of zus. Hoewel niet gelijkaardig, zijn God en mens gelijkwaardig. Exegeet Jan Klein schrijft dat er een 'gelijkenisverband' is tussen beide liefdesgeboden. De naastenliefde is een gelijkenis van de Godsliefde, en omgekeerd: „Ze worden beide pas beleefbaar aan de andere.”

Jezus hakt in op de afzonderlijke regeltjes van het wettische denken. Die monden toch maar uit in eindeloze discussies over of men nu op sabbat aren mag uittrekken of goed mag doen (zie Matteüs 12, 1-12). Jezus stelt dat de grond van de Wet de samenhang is tussen God en mens. Hun onderlinge liefde is gelijkgerechtigd. Die liefde hangt zelfs niet af van de Wet. Het is andersom, zoals Paulus schrijft: „Liefde vervult de gehele Wet” (Romeinen 13, 9).

Een beetje minder *orthodoxie* zet niet noodzakelijk de hele Kerk op de helling en maakt van een paus nog geen ketter. Wat de levendigheid van een geloofsgemeenschap inkleurt, is niet allereerst de naleving van allerlei verplichtingen. Neen, de proef op de som ligt in de *orthopraxis*, in de beleving van het liefdesgebod. Dat is de waardemeter van God. Voor Hem is het liefdesgebod het kruisteken van de christen.

EERSTE LEZING • Al wat je zegt, ben je zelf. Ook vreemdeling. God herinnert er zijn volk aan dat ze zelf ook vreemdeling waren, in Egypte. Een tijdlang mochten ze daar leven als gastvolk. Later werden ze er gedwongen tot slavernij. Omdat we zelf altijd vreemdeling zijn, begrijpt God niet waarom we het leven van andere vreemdelingen zo moeilijk maken. God kan zich daar toornig over maken. God hoort de roep van de vreemdeling en schiet ter hulp. Hij is de Barmhartige. Vol mededogen ontfermt Hij zich over de ander, zoals Hij eerder ook deed over Israël.

LEZING UIT PAULUS • In Tessalonica wordt een nieuw hoofdstuk heilsgeschiedenis geschreven. De Tessalonicenzen stralen het woord gewoon uit. Ze zijn als geloofsgemeenschap een levendig voorbeeld voor anderen. Met een getuigeniskracht vanuit de Heilige Geest is hun geloof in God allerwegen naar buiten gaan weerklinken. Paulus en zijn medewerkers zijn haast overbodig geworden. Waar ergens ligt Tessalonica hier bij ons?

- De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
- Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be

LEZINGEN DOOR DE WEEK | Maandag 30 oktober: Brief aan de Romeinen 8, 12-17 en Lucas 13, 10-17 • Dinsdag 31 oktober: Brief aan de Romeinen 8, 18-25 en Lucas 13, 18-21 • Woensdag 1 november (Allerheiligen) Apokalyps 7, 2-4.9-14 – Eerste Brief van Johannes 3, 1-3 – Matteüs 5, 1-12a • Donderdag 2 november (Allerzielen) Schriftlezingen naar keuze uit het Lectionarium voor de uitvaartliturgie • Vrijdag 3 november: Brief aan de Romeinen 9, 1-5 en Lucas 14, 1-6 • Zaterdag 4 november: Brief aan de Romeinen 11,

1-2a.11-12.25-29 en Lucas 14, 1.7-11 • Zondag 5 november (Eenedertigste zondag door het jaar) Maleachi 1, 14b — 2, 2b.8-10 – Eerste Brief aan de Tessalonicenzen 2, 7b-9.13 – Matteüs 23, 1-12. **EUCCHARISTIE OP RADIO** | 29 oktober, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de kerk Sint-Jan Baptist in Ieper. **EUCCHARISTIE OP TV** | 29 oktober, 10.30 uur, KRO via NPO 2: vanuit de Sint-Petruskerk in Uden in de Nederlandse provincie Noord-Brabant.

EUCCHARISTIE OP RADIO | 1 november, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de Sint-Niklaaskerk in Gent.

EUCCHARISTIE OP TV | 22 oktober, 11 uur (!), VRT één: Allerheiligen vanuit de basiliek Notre-Dame de Thierenbach in Jungholtz, in de Franse Elzas. Een 35-koppig koor verzorgt de zang, aan het orgel begeleid door organist-titularis Thierry Mechler.